

แนวทางการจัดการดิน ในนาหลังน้ำท่วม

ฟื้นฟูดิน ฟื้นฟูปืช ลดความเสียหาย กลับมาผลิตได้อย่างยั่งยืน

1 นาข้าวระยะแตกกอ

ลดระดับน้ำในแปลงนา โดยระบายน้ำ
ออกให้ยอดโผล่พ้นน้ำ

เมื่อน้ำลดสู่สภาวะปกติ ควบคุมระดับ
น้ำให้เหลือ 5-10 เซนติเมตร

ปุ๋ย

ใส่ปุ๋ยตามอัตราแนะนำ พร้อมฉีดพ่น
สารเร่งชุปเปอร์ พด. 2 อัตรา 5 ลิตรต่อไร่

เมื่อข้าวอายุ 50 และ 60 วัน ข้าวพันธุ์ไว
ต่อช่วงแสงที่ปลูกในดินร่วนเหนียวหรือ
ดินเหนียว ควรใส่ปุ๋ยยูเรีย
อัตรา 10 กิโลกรัมต่อไร่

30

ข้าวระยะกำเนิดช่อดอก หรือ 30 วัน
ก่อนข้าวออกรวง ใส่ปุ๋ยยูเรีย
อัตรา 20 กิโลกรัมต่อไร่

ฉีดพ่นสารเร่งชุปเปอร์ พด.2
หลังน้ำลด

2 นาข้าวระยะออกรวง

เร่งระบายน้ำออก และไม่ควรใส่ปุ๋ยเคมี
โดยเฝ้าระวังโรคและแมลงระบาด

หว่านปุ๋ยตามอัตราส่วนที่แนะนำ

3 นาข้าวระยะสุกแก่

นำข้าวระยะสุกแก่เก็บเกี่ยวข้าวและ
ตากให้แห้งโดยเร็ว เพื่อลดความชื้น
ของเมล็ด

4

นาข้าวที่ได้รับความเสียหายเกือบทั้งหมด

- ✓ เมื่อน้ำลดลงจนแห้ง เตรียมดินปลูกข้าว ในฤดูปลูกถัดไป
- ✓ โดกลบตอซังข้าวที่เหลืออยู่ในนา เพื่อให้ตอซังข้าวย่อย
สลายเป็นปุ๋ยต่อไป
- ✓ กรณีที่ไม่สามารถปลูกข้าวทันตามฤดูกาล ให้ปลูกพืชปีเดียว
เช่น ปอเทือง อัตรา 5 กิโลกรัมต่อไร่ โดกลบเพื่อปรับปรุงดิน
และเพิ่มธาตุอาหาร

ความเสียหายของข้าวหลังน้ำท่วม

1

ระยะต้นอ่อน
ที่อายุน้อยกว่า 30 วัน

ถ้าน้ำท่วมเกิน 10 วัน
ข้าวลอยและเน่า
เสียหายทั้งหมด

2

ระยะแตกกอ

น้ำท่วมมิดยอดเกิน 1-2 สัปดาห์
ข้าวเน่าตาย กรณีข้าวโผล่
พ้นผิวน้ำหลังน้ำลดจะทำให้
ต้นข้าวหักล้ม

3

ระยะเกิดช่อดอก

ทำให้ชะงักการเกิด
ช่อดอก เป็นผลให้
เมล็ดลีบในระยะหลัง

4

ระยะใกล้ออกดอก

รวงจะโผล่ไม่พ้นกาบใบ

5

ระยะออกรวง

จะทำให้เมล็ดข้าวลีบ

6

ระยะใกล้เก็บเกี่ยว

ถ้าน้ำท่วมทั้งนาน
ข้าวจะลีบและเน่า
เมล็ดข้าวงอก

ควรปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยพืชสด

- ✓ ปลูกพืชปุ๋ยสด เช่น ปอเทือง
อัตรา 5 กิโลกรัม ต่อไร่
- ✓ โดกลบหลังออกดอก เพื่อปรับ
โครงสร้างดินและเพิ่มธาตุอาหาร
- ✓ เหมาะสำหรับพื้นที่ที่ข้าวเสียหายหนัก

โดกลบปุ๋ยพืชสด

- ✓ เพิ่มอินทรีย์วัตถุในดิน
- ✓ ปรับปรุงโครงสร้างดิน
- ✓ ช่วยให้การระบายน้ำดีขึ้น

ผลกระทบต่อคุณสมบัติ ของดินหลังน้ำท่วม

ในกรณีที่น้ำท่วมทั้งในระดับสูง ดินจะอิ่มตัวด้วยน้ำ ทำให้ดิน
ขาดอากาศและเกิดปฏิกิริยาทางเคมีบางอย่าง ก่อให้เกิด
สารประกอบอินทรีย์ เช่น กรดอินทรีย์ และไฮโดรเจนซัลไฟด์
ซึ่งเป็นพิษต่อข้าว หลังน้ำลดควรรีบระบายน้ำออกแล้วปล่อย
ให้ดินแห้ง นอกจากนี้ปริมาณอินทรีย์วัตถุในดิน ธาตุอาหาร
และจุลินทรีย์ในดินจะลดลงจากการชะล้าง แต่จะเพิ่มขึ้นหากมี
การปลูกพืชปุ๋ยสดหรือพืชไร่ในพื้นที่ดังกล่าว

ติดต่อขอรับคำแนะนำได้ที่ กองวิจัยและพัฒนาการจัดการที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน สายด่วน 1760